

Przystanek matura

Zadania i ćwiczenia ułatwiające przygotowanie się do egzaminu maturalnego z języka polskiego

Liryka - cechy gatunkowe, środki stylistyczne, motywy

Zadanie 1

Który szereg zawiera nazwy gatunków należących do liryki?

- A. fraszka, bajka, pieśń, oda.
- B. psalm, sonet, tren, ballada.
- C. hymn, fraszka, pieśń, sonet.

Zadanie 2

Nazwij odmiany liryki.

- A. podmiot liryczny prezentuje swoje myśli, uczucia, doznania, emocje bezpośrednio.
- B. podmiot liryczny wyraża swoje uczucia poprzez opis sytuacji lirycznej lub w formie bezosobowej.
- C. wypowiedź podmiotu lirycznego kierowana jest do "ty" lirycznego.

Zadanie 3

Dokończ definicje.

- A. strofa to
- B. wiersz stroficzny to
- C. wiersz stychiczny to
- D. wiersz sylabiczny to
- E. wiersz wolny to
- F. wiersz biały to

Zadanie 4

Nazwij układ rymów.

- A. aabb -
- B. abab -
- C. abba -

Zadanie 5

Rozpoznaj rodzaje rymów: męskie, żeńskie, dokładne, niedokładne.

- A. dary - miary to rymy
- B. słońce - gorące to rymy

C. dom - grom to rymy

D. zdrowie - dowie to rymy

Zadanie 6

Przeczytaj poniższy fragment hymnu "Czego chcesz od nas, Panie..." Jana Kochanowskiego i określ na czym polega rytm tego utworu.

Czego chcesz od nas, Panie, za Twe hojne dary?
Czego za dobrodziejstwa, którym nie masz miary?
Kościół Cię nie ogarnie, wszędy pełno Ciebie,
I w otchłaniach, i w morzu, na ziemi, na niebie.

Złota też, wiem, nie pragniesz, bo to wszystko Twoje,
Cokolwiek na tym świecie człowiek mieni swoje.
Wdzięcznym Cię tedy sercem, Panie, wyznawamy,
Bo nad to przystojniejszej ofiary nie mamy.

Zadanie 7

Rozpoznaj środki stylistyczne.

- A. "Godzina za godziną niepojęcie chodzi"
- B. "Zdarto żagle, ster prysnął, ryk wód, szum zawiei"
- C. "Prędej kto wiatr w wór zamknie"
- D. "Wóz nurza się w zieloność i jak łódka brodzi"
- E. "Żem często dumał nad mogiłą ludzi,
Żem prawie nie znał rodzinnego domu,
Żem był jak pielgrzym, co się w drodze trudzi"

Zadanie 8

Jaką funkcję pełnią w utworze środki stylistyczne? Podaj pięć przykładów.

Przykład 1.

Przykład 2.

Przykład 3.

Przykład 4.

Przykład 5.

Zadanie 9

Do podanych tytułów utworów dopisz występujący w nich wiodący motyw.

- A. "Posłuchajcie bracia, miła..." -
- B. "Na dom w Czarnolesie" -
- C. "Krótkość żywota" -
- D. "Stepy akermańskie" -
- E. "Pokolenie II" -

Zadanie 10

Kto nie tworzył utworów lirycznych?

- A. Jan Kochanowski.
- B. Adam Mickiewicz.
- C. Bolesław Leśmian.
- D. Wisława Szymborska.
- E. Witold Gombrowicz.

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Zadanie 1

C

Zadanie 2

- A. liryka bezpośrednia.
- B. liryka pośrednia.
- C. liryka zwrotu do adresata.

Zadanie 3

- A. graficznie wyodrębniona część wiersza.
- B. utwór podzielony na zwrotki.
- C. utwór bez podziału na zwrotki.
- D. utwór o jednakowej liczbie sylab w każdym wersie.
- E. utwór o swobodnej budowie.
- F. utwór pozbawiony rymów.

Zadanie 4

- A. rymy parzyste.
- B. rymy przeplatane.
- C. rymy okalające.

Zadanie 5

- A. rymy dokładne.
- B. rymy niedokładne.
- C. rymy męskie.
- D. rymy żeńskie

Zadanie 6

- A. utwór podzielony na zwrotki.
- B. w każdej zwrotce jest jednakowa ilość sylab.
- C. rymy parzyste.
- D. rymy gramatyczne i niegramatyczne.

E. średniówka.

Zadanie 7

- A. ożywienie.
- B. onomatopeja.
- C. hiperbola.
- D. porównanie.
- E. anafora.

Zadanie 8

- Przykład 1. komunikacja podmiotu lirycznego z odbiorcą.
- Przykład 2. budowanie sytuacji lirycznej.
- Przykład 3. budowanie nastroju.
- Przykład 4. wyrażanie emocji.
- Przykład 5. wyrażanie idei wiersza.

Zadanie 9

- A. matka rozpaczająca po śmierci syna.
- B. ideał życia szlachcica-ziemianina.
- C. przemijanie.
- D. orientalna przyroda.
- E. życie człowieka w czasie II wojny światowej.

Zadanie 10

E